

Buugga Yoo'eel iyo Kaniisadda Todobaadka Toddobaad ee Adventist-ka La'odikiya — Lambar Afar iyo Afartan

Jeff Pippenger
2026-02-10

Lambarka Afar iyo Afartan

Sannadkii 1844, caqiidada Sabtida maalinta toddobaad waa la furfuray, dabadeedna si gaar ah ayaa loogu adkeeyey Sister White markii ay fiirisay sanduuqa axdiga. Waxay kaloo qortay in maalmaha ugu dambeeya caqiidada jidhqaadashada ay lahayd isla culayska samada ka yimid. Sabtida maalinta toddobaad waxay matalaysaa iftiinka gaarka ah ee ka imanaya sanduuqa markii uu bilaabmay Maalinta Kafaaraggudka ee ka-hor-yaalka ah, Sabtida sannadka toddobaadna waxay matalaysaa iftiinka gaarka ah ee ka imanaya sanduuqa marka Maalinta Kafaaraggudka ee ka-hor-yaalka ahi gaadho gabagabadeeda.

Caqiidada jidh-qaadashadu waxa ay astaan ahaan ugu muuqataa shirweynihii quduuska ahaa ee ugu dambeeyey ee Laawiyiintii labaatanaad iyo saddex; waana omega-gii Sabtidii maalinta toddobaad, taas oo ah shirweynihii quduuska ahaa ee ugu horreeyey bilowga Laawiyiintii labaatanaad iyo saddex. Sabtidaas hore waxay matalaysaa xoogga abuurista ee Ilaah, Sabtida dambena waxay matalaysaa xooggiisa dib-u-abuurista. Sabtidaas hore waxa astaan u ah tirada “23” tan dambena tirada “252.”

Labadaas astaamood waa tiirarka xannibaadda ee Laawiyiintii laba iyo labaatanaad, waxayna sidoo kale yihiin tiirarka xannibaadda ee taariikhda Millerite-ka. 1798 wuxuu ahaa dhammaystirkii 2,520-kii sannadood ee ka geeska ahaa boqortooyadii woqooyi ee Israa'iil, 2,300-kii sannadoodna waxaa la dhammaystiray Oktoobar 22, 1844. Markii Walaashii White lagu hoggaamiyey meesha quduuska ah oo ay fiirisay Tobanka Amar, waxay astaan u ahayd dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya, kuwaas oo Masiixa raaca ilaa Quduuska ugu Quduusan marka uu dhammaystirayo shuqulkiisa heshiisiinta. Imtixaanka macbudku waa imtixaanka ku saabsan raacidda Wanka meel kastoo uu tago.

Kuwanu waa kuwa aan haween ku wasakhoobin; waayo, bikrado bay yihiin. Kuwanu waa kuwa Wanka raaca meel kastoo uu tago. Kuwanu waxay ka dhex furteen dadka, iyagoo ah midhaha ugu horreeya oo loo bixiyey Ilaah iyo Wanka. Muujintii 14:4.

Walaal White, iyada oo nebi ah, waxay tusaalaynaysay kuwa aaminka ah bilowgii kuwaas oo rumaysad ku galay Quduuska Ugu Quduusan; sidaas samaynaysana waxay bixinaysay tusaale ku saabsan kuwa aaminka ah dhammaadka kuwaas oo rumaysad ku gala Quduuska Ugu Quduusan ka dibna eegaya sanduuqa axdiga. Waxa halkaas iftiinka ku helaya waa caqiidada jidh-qaadashada, dhammaystirka dib-u-heshiisiinta. Waxay arkaan labada keruub ee daboolaya oo matalaya labada Sabti ee abuurista iyo dib-u-abuurista. Waxay arkaan 252 oo sanduuqa dhinac ka ah iyo 23 oo

dhinaca kale ah, oo waxay gartaan in, si waafaqsan abuurista iyo dib-u-abuurista, 23 uu matalayo guurka Ilaahnimada iyo aadminimada, halka ay 252 u arkaan astaanta isbeddelka qof bini'aadam ah uu ugu beddelmayo bini'aadam la midoobay Ilaahnimada.

Kursiga naxariistu lama qaadi karin; sidaas darteed in Walaasha White ay gudaha u eegto waxay ahayd muujin gaar ah, oo si nebiyad ahaan sawirku wuxuu ka sii badan yahay maalmaha dambe intii uu ka ahaan lahaa maalmaha ay iyadu ku noolayd. Daawasho ayaynu ku beddelannaa. Tijaabada macbudku waa Masiixa oo dadkiisa bikradaha ah ku hoggaaminaya macbudkiisa, tallaabo tallaabo. Runaha nebiyadu waxay matalaan tallaabooyinka jidka ku yaal oo lagu iftiimiyey farriinta Qaylada Saqbadhkii.

Macbudkii Millerite ee afartan iyo lixda sannadood waa tallaabo.

Macbudka aadanaha ee “23,” (lab iyo dhedig, ayuu u abuuray) waa tallaabo.

Masiixu macbudkiisa ku sara kiciyo saddex maalmood gudahood waa tallaabo.

Bakhaarku waa macbudka Malaakii.

Nexemyaah wuxuu bakhaarkii ka nadiifiyey nijaasayntii Toobiyaah.

Macbudkaas ayay ahayd meeshuu wadaadka sare Hilqiyaah ka helay qoraalladii Muuse intii lagu jiray baraaruggii boqor Yoosiyaah.

Macbudkii Nexemyaah ka nadiifiyey wasakhaynta quduuska ka dhanka ah waa isla macbudkii Masiixu laba jeer ka nadiifiyey “wasakhayntiisa karaamo-darrada ah” sida ay Sister White sheegtay.

Sanduuqa riyadii Miller waxay ahayd jaranjaro.

Markii Masiixu kuwa aaminka ah ku hoggaamiyo Quduuska ugu Quduusan, wuxuu u hoggaamiyaa, sida Walaasha White loogu matalay sanduuqa axdiga, wuxuu kor u qaadaa daboolka naxariista, oo wuxuu u oggolaadaa inay gudaha eegaan. Markay gudaha eegaan waxay arkaan in labada caqiidaba—caqiidada jidh-qaadashadii Masiixa iyo Sabtida maalinta toddobaad—lagu huwiyeey iftiin jilicsan. Xarriiq ka dambaysa xarriiq, kuwa garta caqiidooyinka “lagu huwiyeey iftiin jilicsan” waxay la safan yihiin Walaasha White iyagoo rumaysad ku gelaya Quduuska ugu Quduusan oo eegaya sanduuqa axdiga gudhihiisa.

Nabiyadii hore waxay si ka sii gaar ah uga hadleen maalmaha ugu dambeeya intii ay uga hadleen maalmaha ay iyagu ku noolaayeen. Marka nabiyadii hore qudhoodu ay qayb ka noqdaan markhaatiga, waxay matalaan dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya, dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeyana waa boqol iyo afar iyo afartan kun. Walaasha White waxaa laga yaabaa inay tahay nebiga hore ee ugu muhiimsan, waayo dhammaan tusaalooyinkeedu waxay matalaan taariikhda alfa ee taariikhda omega ee boqol iyo afar iyo afartan kun. Dhammaan nebiyadu waxay tusaale u yihiin hadhayga, laakiin Walaasha White waxay kaloo matashaa taariikh bilow ah oo ku rumoobaysa taariikhda dhammaadka—xarafka xaraf.

Taariikhdiis aasaasiga ahayd ee alfa, Sister White, iyadoo aragti ku jirta, waxaa loo qaaday Qaybta Ugu Quduusan ee meesha quduuska ah ee samada. Markay halkaas gaadhay, kursigii naxariista ee saarnaa sanduuqii axdiga, oo ahaa kursi aan la qaadi karin, ayaa kor loo qaaday si ay Sister White gudaha ugu fiiriso, halkaas oo ay ku aragtay Tobanka Amar.

“Meesha ugu quduusan waxaan ku arkay sanduuq axdi; korkiisa iyo dhinacyadiisaba waxaa ku dahaarnaa dahabka ugu saafiga ah. Daraf kasta oo sanduuqa ka mid ah waxaa joogay keruub qurux badan, baalashiisuna way ku fidsanaayeen korkiisa. Wejiyadoodu waxay isu jeedeen midba midka kale, oo hoos bay u fiirinayeen. Malaa’igta dhexdooda waxaa yiilay weel fooxood oo dahab ah. Sanduuqa korkiisa, meesha ay malaa’igtu taagnaayeen, waxaa ka muuqatay ammaan aad iyo aad u dhalaalaya, oo u ekaa carshi uu Ilaah ku deggan yahay. Ciise wuxuu istaagay sanduuqa agtiisa, oo markii baryadii quduusiintu kor ugu yimaadeen isaga, fooxii ku jiray weelka fooxu qiiqi jiray, isaguna baryadooda ayuu la qiiqa fooxa ugu bixin jiray Aabbihiis. Sanduuqa gudihiisa waxaa ku jiray dherigii dahabka ahaa ee maannada, ushii Haaruun oo ubaxday, iyo looxyadii dhagaxa ahaa oo isu laabmayay sida buug. Ciise wuu furay, oo waxaan ku arkay Tobanka Amar oo dushooda ku qoran far Ilaah. Hal loox waxaa saarnaa afar, kan kalena lix. Afarta ku qornaa looxa kowaad waxay ka sii dhalaalayeen lixda kale. Laakiin kan afraad, amarka Sabtida, ayaa dhammaantood ka sii iftiimay; waayo Sabtidu waxaa loo gooni yeelay in loo dhawro sharafta magaca quduuska ah ee Ilaah. Sabtida quduuska ah waxay u muuqatay mid ammaan badan leh—hareeraha oo dhan waxaa ku wareegsanaa goobo ammaan ah. Waxaan arkay in amarka Sabtida aan iskutallaabta lagu qodin. Haddii lagu qodbay, sagaalka amar ee kale waa lagu qodbay; annaguna xor baynu u nahay inaan dhammaantood jebinno, sida aynu xor ugu ahaan lahayn jebinta kan afraad. Waxaan arkay in Ilaah uusan beddelin Sabtida, waayo isaga weligiis ma beddelo. Laakiin baadarigu wuxuu ka beddelay maalinta toddobaad una beddelay maalinta kowaad ee toddobaadka; waayo isaga waxaa loo qoondeeyey inuu beddelo waqtiyo iyo sharciyo.” Early Writings, 32.

Caqiidada Sabtida maalinta toddobaad waxay ahayd caqiidada alfa ee taariikhda aasaasiga ah ee dhaqdhaqaaqii Millerite, kaas oo ku bilaabmay sida dhaqdhaqaaqii Millerite ee Filadelfiya, dabadeedna isu beddelay dhaqdhaqaaqii Millerite ee La’odikiya sannadkii 1856, ka dibna isu beddelay Kaniisadda Adventist-ka ee Sabtida-maalinta-toddobaad ee La’odikiya sannadkii 1863. Sister White sidoo kale waxay tilmaantaa caqiidada omega ee taariikhda maalmaha dambe, marka dhaqdhaqaaqa La’odikiya ee boqol iyo afar iyo afartan kun uu isu beddelo dhaqdhaqaaqa Filadelfiya ee boqol iyo afar iyo afartan kun. Iftiinnada alfa iyo omega waxaa metela caqiidada Sabtida maalinta toddobaad iyo caqiidada jidhqaadashada.

“Kuwa Ilaah la wadaaga waxay ku socdaan iftiinka Qorraxda Xaqnimada. Ma quudhsadaan Bixiyahooda iyagoo jidkooda ku kharribaya Ilaah hortiisa. Iftiin samawi ah ayaa ku dul ifaya. Markay ku soo dhowaadaan dhammaadka taariikhdan dunida, aqoontooda ku saabsan Masiixa iyo waxsii sheegyada isaga la xiriira aad bay u sii korodhaa. Ilaah hortiisa waxay ku leeyihiin qiime aan xad lahayn; waayo, waxay la midoobeen Wiilkiisa. Iyaga Erayga Ilaah wuxuu u yahay wax qurux iyo bilic ka sarraysa wax kasta. Waxay arkaan muhiimaddiisa. Runtu way u furantaa. Caqiidada jidh-qaadashadu waxay yeelataa iftiin jilicsan oo ku hareeraysan. Waxay arkaan in Qorniinku yahay furaha fura qarsoodiyada oo dhan oo xalliya dhibaatooyinka oo

dhan. Kuwa aan raalli ka ahayn inay iftiinka aqbalaan oo iftiinka ku socdaan ma awoodi doonaan inay fahmaan qarsoodiga cibaadada, laakiin kuwa aan ka labalabayn inay iskutallaabta qaadaan oo ay Ciise raacaan, waxay arki doonaan iftiin ku jira iftiinka Ilaah.” The Southern Watchman, April 4, 1905.

“Caqiidada jidh-qaadashada” waxaa kaloo loo yaqaan “qarsoodiga cibaadada.”

Oo muranla’aan, sirta cibaadada waa weyn tahay: Ilaah waxaa lagu muujiyey jidhka, Ruuxa ayaa xaq ku caddeeyey, malaa’iguhuna way arkeen, quruumaha dhexdoodana waa lagu wacdiyey, dunidana waa laga rumaystay, ammaantana kor baa loogu qaaday. 1 Timoteyos 3:16.

“Qarsoodigu” wuu qarsoonaa ilaa jiilka ugu dambeeya, marka kuwa aaminaka ahi arkaan in caqiidada jidh-qaadashadu tahay oomega-da Sabtida maalinta toddobaad.

Xataa qarsoonayd oo tan iyo qarniyadii iyo facyadii la qarinarayay, laakiinse imminka quduusiintiisa ayaa loo muujiyey; kuwaas oo Ilaah doonayay inuu ogeysiyo waxa ay yihiin hodantinimada ammaanta xataa qarsoodigan ee dadka aan Yuhuudda ahayn ku dhex jirta; taas oo ah Masiixa idinku jira, rajada ammaanta. Kolosay 1:26, 27.

Waxa ku habboon in Kolosay 1:26 ay ka hadasho “qarsoodi” “la qariyey,” hase yeeshee qarsoodigaas waa “la muujiyey” maalmaha ugu dambeeya. Iftiinka nebiyadeed waa la muujiyey marka wax sii sheegid la furo, sida lagu metelay Daanyeel 12 halkaas oo dhammaadka 1,260 maalmood, wakhtiga ugu dambeeya, wax sii sheegid la furo. Wax sii sheegiddii qarsoonayd qarniyo badan waa la furaa, wax sii sheegiddaasina waa runta oo marka la furo ay tahay “ammaanta” loo muujiyo Quruumaha xeerka Axadda. Qarsoodigaasu waa Masiixa idinku jira rajada ammaanta, taas oo la dhammaystiro maalmaha dhawaaqa buunka toddobaad.

Laakiin wakhtiyada codka malaa’igta toddobaad, marka uu bilaabo inuu buunanka yeedhiyo, qarsoodiga Ilaah waa la dhammaystiri doonaa, sida uu ugu dhawaaqay addoommadiisa nebiyada. Muujintii 10:7.

Waxaa ku habboon oo keliya in codkii malaa’igta toddobaad bilaabay inuu dhawaaqo maalintii tobnaad ee bisha toddobaad, sida lagu muujiyey Muujintii 10:7. Malaa’igta toddobaadna waxaa kaloo lagu matalay hoogga saddexaad, labada hoog ee ugu horreeyeyna waxay ahaayeen Islaam, sidaas darteedna waxay keenayaan laba marag oo caddaynaya in hoogga saddexaad uu yahay Islaam. Qarsoodiga Ilaahna wuu dhammaadaa marka buunka Islaamku yeedhayo.

Taariikhda buunka toddobaad gudaheeda, caqiidada jidh-qaadashada, taas oo ah qarsoodiga Masiixa oo idinku jira, ama isku-darka Ilaahnimada iyo aadannimada, sida uu Masiixu u matalay markii uu qaatay jidh bini’aadan; kuwa musharaxiinta u ah inay ka mid noqdaan boqol iyo afartan iyo afarta kun waxaa lagu tijaabin doonaa inay haystaan iyo in kale saliidda iyo rumaysadka lagama maarmaanka u ah inay galaan Meesha Ugu Quduusan. Haddii ay ka labalabeeyaan, gudcur baa ku soo degaya; haddii ay Wanka raacaan meel kastoo uu tagoba, waxaa lagu hoggaamin doonaa inay sanduuqa eegaan. Sanduuqa dhexdiisa waxay ka heli doonaan caqiidada Sabtida maalinta toddobaad iyo caqiidada jidh-qaadashada.

Sida ay labadan caqiido u yihiin kuwo waaweyn, waxa aan diiradda saarayo ma aha iftiinada alfa iyo omega, balse waa in nebiyaddu ay muujisay dadka Ilaah oo gelaya meesha quduuska ah ee samada oo fiirinaya sanduuqa axdiga. Waa in ay jirtaa meel taariikhda boqol iyo afartan iyo afarta kun, inta lagu jiro maalmaha dambe, oo boqol iyo afartan iyo afarta kun lagu gelinayo Qaybta Ugu Quduusan si ay ugu fiirsadaan sanduuqa la furay.

Haddii aad haysataan rumaysadka aad ku aaminsan tihiin in nebiyadu ay sawirayaan dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya, iyo weliba rumaysadka ah in Sister White ay si la mid ah, dhinac kasta, ugu waxyoonaayd sida nebi kasta oo kale oo Kitaabka ku qoran—markaas adeegsiga aan hadda soo bandhigay waa in loo aqbalaa inuu run yahay. Boqolka iyo afar iyo afartan kun waa inay Masiixa ku raacaan, rumaysad ahaan, iyadoo galaya Goobta Quduuska ugu sarreysa, sida Sister White ay sheegtay in kuwii aaminka ahaa sameeyeen Oktoobar 22, 1844. Markaas waxaa la muujiyey laba kooxood: kuwii diiday inay rumaysad ku galaan, iyo kuwii galay.

“Waxaa dib lagu xusuusiyey ku dhawaaqistii imaatinkii kowaad ee Masiixa. Yooxanaa waxaa lagu soo diray ruuxa iyo xoogga Eliyaah si uu jidka ugu diyaariyo Ciise. Kuwii diiday markhaatifurka Yooxanaa wax faa’iido ah kama helin waxbaristii Ciise. Mucaaradnimadoodii ay ka hor keeneen farriintii sii sheegaysay imaatinkiisa waxay dhigtay meel aanay si fudud ugu aqbali karin caddaynta ugu xoogga badan ee muujinaysay inuu isagu Masiixa ahaa. Shayddaanku wuxuu ku hoggaamiyey kuwii diiday farriintii Yooxanaa inay weli sii foggaadaan, oo ay diidaan oo iskutallaabta ku qodbaan Masiixa. Markay sidaas yeeleen, waxay is dhigeen meel aanay ka heli karin barakadii maalintii Bentakostiga, taasoo bari lahayd jidka gelitaanka meesha quduuska ah ee jannada. Dillaacidii xijaabkii macbudku waxay muujisay in allabaryadii iyo qaynuunnadii Yuhuuddu aan mar dambe la aqbali doonin. Allabarigii weynaa waa la bixiyey oo waa la aqbalay, Ruuxa Quduuska ah ee soo degay maalintii Bentakostigana wuxuu maanka xertii ka qaaday meesha quduuska ah ee dhulka oo u qaaday tan jannada ku taal, taas oo Ciise ku galay dhiiggiisa qudhiisa, si uu xertiisa ugu shubo faa’iidooyinka kafaaraggudkiisa. Laakiin Yuhuuddii waxaa looga tegey gudcur dhammaantiis ah. Waxay lumiyeen iftiin kasta oo ay ka heli kari lahaayeen qorshaha badbaadada, welina waxay ku sii kalsoonaayeen allabaryadoodii iyo qurbaanadoodii aan waxtarka lahayn. Meesha quduuska ah ee jannadu waxay beddeshay tii dhulka, hase ahaatee waxba kama ay aqoon isbeddelkaas. Sidaas daraaddeed, kama ay faa’iiday san karin dhexdhexaadinta Masiixa ee meesha quduuska ah.”

“Kuwo badan ayaa argagax ku eega jidkii Yuhuuddu ku mareen diidmada iyo iskutallaabta ku qodista Masiixa; oo markay akhriyaan taariikhda xadgudubkii ceebta badnaa ee loo geystay, waxay moodaan inay isaga jecel yihiin, oo aanay isaga u diideen lahayn sidii Butros yeelay, ama aanay iskutallaabta ugu qodbeen lahayn sidii Yuhuuddu yeeleen. Laakiin Ilaaha akhriya qalbiyada dadka oo dhan ayaa imtixaan geliyey jacaylkaas ay ku andacoonayeen inay Ciise u hayaan. Samada oo dhammu waxay xiisaha ugu qotada dheer ku daawanaysay sida loo qaabilay farriintii malaa’igta kowaad. Hase ahaatee, kuwo badan oo qirtay inay Ciise jecel yihiin, oo ilmada daadiyey markay akhriyeen qisada iskutallaabta, waxay ku jeesjeeseen warka wanaagsan ee imaatinkiisa. Halkii ay farriinta farxad ku qaabili lahaayeen, waxay ku dhawaaqeen inay tahay khiyaano. Waxay naceen kuwii jeclaa soo muuqashadiisa, oo

kaniisadaha ayay ka xireen. Kuwii diiday farriintii kowaad wax faa'iido ah kama helin tii labaad; mana ay ka faa'iidaysan qayladii habeenbadhka, taas oo ahayd inay u diyaariso inay rumaysad ku galaan Ciise la jira meesha ugu quduusan ee meesha quduuska ah ee macbudka samada. Oo markay diideen labadaas farriimood ee hore, waxay sidaas u madoobeeyeen garashadooda ilaa aanay wax iftiin ah ka arki karin farriinta malaa'igta saddexaad, taas oo tusaysa jidka loo galo meesha ugu quduusan. Waxaan arkay in sida Yuhuuddu iskutallaabta ugu qodeen Ciise, ay kaniisadaha magaca uun wataana iskutallaabta ugu qodeen farriimahan; sidaas darteedna aqoon uma laha jidka loo galo meesha ugu quduusan, mana ay ka faa'iidaysan karaan shafeecada Ciise ee halkaas ka socota. Sida Yuhuudda oo kale, kuwaas oo bixin jiray allabaryadooda aan waxtarka lahayn, iyaguna waxay kor u qaadaan baryadooda aan waxtarka lahayn qaybta uu Ciise ka tegey; Shaydaankuna, isagoo ku faraxsan khiyaanadaas, wuxuu isu ekaysiiyaa mid diin leh, oo maskaxda Masiixiyiintan is-qirta u jeediya xaggiisa, isagoo ku shaqaynaya xooggiisa, calaamadihiisa, iyo yaababkiisa been-abuurka ah, si uu dabinkiisa ugu adkeeyo." Early Writings, 259–261.

Walaasha Caddaan waxay tilmaamaysaa habka imtixaanka ee isdaba-joogga ah ee taariikhda Yooxanaa Baabtiisaha iyo Masiixa, kaas oo ku dhammaaday in Yuhuuddu ku sugnaadaan gudcur buuxa, si ay ugu muujiso isla taariikhdaas waqtigii Milleriyiinta, taas oo ah taariikhda alfa ee Walaasha Caddaan; nebiyaddii qadiimiga ahayd ee maalmaha ugu dambeeya. Imtixaankii nolol-iyo-geeri ee bilowgii jiray wuxuu ku saabsanaa gelidda Quduuska ugu Quduusan ama diidmada in taas la sameeyo. In taas la diido waxay keentay isla gudcurkii ku soo degay fallaagadii taariikhda Milleriyiinta, sida uu ugu soo degay Yuhuuddii caasiyiinta ahayd taariikhda Masiixa.

Ciise had iyo jeer wuxuu ku muujiyaa dhammaadka wax, bilowga wax; sidaas daraaddeed, markii Sister White loo qaaday Qaybta Ugu Quduusan oo ay ku fiirisay sanduuqii axdiga ee furnaa, iyadoo arrintaasi la xidhiidho imtixaankii Oktoobar 22, 1844, waxay caddaynaysaa in boqol iyo afartan iyo afarta kun lagu tijaabin doono inay Wanka raacaan oo galaan Qaybta Ugu Quduusan ama ay galaan gudcur qumman oo weligiis ah. Xaqiiqadani waxay ku salaysan tahay rumaysad fahamsan in nebiyadii hore ay sawirayaan dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya marka ay iyagu laftoodu qayb ka noqdaan maragga la qoray. Sister White waxay tusaale u tahay labada kooxood.

“Anigoo ku jira xaaladdan quusashada, waxaan ku riyooday riyo saamayn qoto dheer ku reebtay maskaxdayda. Waxaan ku riyooday inaan arkay macbud, oo ay dad badan u qulqulayeen. Kuwa kaliya ee magan gala macbudkaas ayaa badbaadi lahaa marka wakhtigu xidhmo. Kuwii dibadda ku hadhay oo dhan weligood way lumin lahaayeen. Dadkii tirada badnaa ee dibadda joogay, iyagoo ku mashquulsan jidadkooda kala duwan, waxay ku jeesjeeseen oo ku qosleen kuwii macbudka gelayay, waxayna u sheegeen in qorshahan badbaadadu uu ahaa khiyaano xeeladaysan, oo dhab ahaantii aanay jirin wax khatar ah oo haba yaraatee laga cararo. Xataa qaar bay qabteen si ay uga horjoogsadaan inay degdeg ugu galaan gidaarada gudahooda.”

Anigoo ka baqaya in laygu qosli doono, waxaan u maleeyey inay ugu wanaagsanaan lahayd inaan sugo ilaa ay dadkii badnaa kala dareeraan, ama ilaa aan si aanay ii arkin ugu dhex galo. Laakiin tiradii way sii kordhaysay halkii ay ka yaraan lahayd, anigoo ka baqaya inaan daaho ayaan si degdeg ah uga soo baxay gurigayga oo dhex riixay dadkii badnaa. Anigoo welwel

weyn ka qaba inaan macbudka gaaro, ma aanan dareemin mana aanan u jeedin tixgelin dadweynihii igu hareeraysnaa. Markaan dhismaha galay, waxaan arkay in macbudkii weynaa uu ku taagnaa hal tiir oo aad u weyn, waxaana tiirkaas lagu xidhay wan si xun loo jarjaray oo dhiig baxaya. Annaga meesha joogney waxay noogu muuqatay inaan wada ogayn in wankan loo jeexjeexay oo loo nabarreeyey annaga daraaddeen. Ku alla kii macbudka soo gala waa inuu horta yimaadaa oo qirtaa dembiyadiisa.

“Wax yar ka horreeya Wanka waxa yiilay kuraas sare loo qaadday, oo ay ku fadhiyeen koox u muuqatay kuwo aad u faraxsan. Iftiinka samadu waxa uu u ekaa inuu wejiyadooda ka ifayo, oo waxay ammaaneen Ilaah, kuna heeseen heeso mahadnaq farxad leh oo u ekaa sida muusigga malaa’igta. Kuwanu waxay ahaayeen kuwii Wanka hortiiis yimid, dembiyadoodii qirtay, cafis helay, oo hadda sugayey iyagoo filasho farxad leh qaba dhacdo farxad leh.”

“Xataa markii aan dhismaha galay dabadeed, cabsi baa igu soo degtay, iyo dareen ceebeed oo ah inay igu waajib tahay inaan is-hoosaysiiyo dadkan hortooda. Hase ahaatee, waxaa ii muuqatay in laygu qasbay inaan hore u socdo, waxaana si tartiib ah ugu sii wareegayay tiirka si aan ula jeesto wananka, markii buun la yeedhay, macbudkiina wuu gariiray, qaylo guuleedna waxay ka kacday quduusiintii isu timid, iftiin laga cabsado ayaa dhismaha iftiimiyay, dabadeedna wax waluba waxay noqdeen gudcur aad u daran. Dadkii faraxsanaa dhammaantood way la baaba’een iftiinkii, aniguna kaligay baa layga tegay argagaxa aamusan ee habeenka. Waxaan ku toosay xanuun nafs ah, waxaana igu adkaatay inaan isku qanciyo inaan riyoonayay. Waxay ila muuqatay in masiirkaygii xumaa la sugay, oo Ruuxii Rabbigu iga tegey, oo aan mar dambe soo noqonayn.

“Wax yar dabadeed ayaan riyo kale ku riyooday. Waxaan u ekaa anigoo fadhiya quus aad u weyn, wejigaygana gacmahayga ku qarsaday, anigoo sidan ku fikiraya: Haddii Ciise dhulka joogi lahaa, waan u tegi lahaa, cagihisana isku tuuri lahaa, oo waxaan uga sheegi lahaa dhammaan silica igu dhacay. Isagu iga jeesan maayo, wuuna ii naxariisan lahaa, aniguna mar walba waan jeclaan lahaa oo waan u adeegi lahaa. Isla markaasaa albaabkii furmay, waxaana soo galay qof leh muuqaal iyo weji aad u qurux badan. Si naxariis leh ayuu ii eegay oo wuxuu yidhi: ‘Ma doonaysaa inaad aragto Ciise? Wuu joogaa halkan, waadna arki kartaa haddii aad taas rabto. Wax kasta oo aad leedahay qaado oo i soo raac.’”

Waxaan tan ku maqlay farxad aan la sheegi karin, waxaanan si raynrayn leh u urursaday dhammaan alaabtaydii yarayd, wax kasta oo qaali ii ahaa, oo waxaan raacay haggahaygii. Wuxuu i geeyey jaranjaro dheer oo aad u qotoma, isla markaana u muuqatay mid tabar daran. Markii aan bilaabay inaan jaranjarada kor u fuulo, wuxuu iga digay inaan indhahayga kor u jeediyo oo aan halkaas ku sugo, si aanan u wareerin oo aanan u dhicin. Qaar badan oo kale oo fuulayay koritaankaas qotoma ayaa dhacay intaanay gaadhin dusha sare.

“Ugu dambayntii waxaannu gaadhay tallaabadii ugu dambaysay, oo waxaannu istaagnay albaab hortiiisa. Halkaas ayuu hagahaygu igu amray inaan ka tago wax kasta oo aan watay. Anigoo faraxsan ayaan dhigay; dabadeedna albaabkii ayuu furay oo wuxuu igu yidhi inaan galo. Isla markiiba waxaan hor istaagay Ciise. Ma jirin wax lagu khaldi karo wejigaas quruxda badan. Muuqaalkaas naxariista iyo haybadda leh cid kale ma yeelan karin. Markii araggiisu igu soo dhacay, isla markiiba waxaan gartay inuu ogaa duruuf kasta oo noloshayda ah iyo

dhammaan fikradahayga iyo dareenkayga hoose.”

“Waxaan isku dayay inaan iska gaashaanto araggiisa, anigoo dareemaya inaan u adkaysan karin indhihiisa wax baadha, laakiin Wuxuu ii soo dhowaday isagoo dhoolla caddaynaya, oo intuu gacantiisa madaxayga saaray, wuxuu yidhi: ‘Ha cabsan.’ Dhawaaqa codkiisa macaan ayaa qalbigayga ku ruxay farxad aanu weligii hore u soo marin. Aad baan ugu farxay oo aan hadal ku dhawaaqi kari waayay, laakiin anigoo shucuur ka adkaatay ayaan ku dhacay anigoo sujuudsan caghihiisa agtooda. Intii aan halkaas u jiiifay anigoo itaal daran, muuqaallo qurux iyo ammaan leh ayaa hortayda soo maray, waxaana ii muuqday inaan gaadhay badbaadada iyo nabadda jannada. Ugu dambayntiina xooggaygii ayaa ii soo noqday, waanan kacay. Indhaha jacaylka leh ee Ciise weli way igu jeedeen, dhoolla caddayntiisuna naftayda waxay ka buuxisay farxad. Joogitaankiisu wuxuu igu beeray qadarin quduus ah iyo jacayl aan la qiyaasi karin.”

“Hagahaygii haddana albaabkii buu furay, annaguna labadeenuba dibadda ayaannu uga baxnay. Wuxuu igu amray inaan mar kale qaato waxyaalihii oo dhan ee aan dibadda uga soo tagay. Markii taas la sameeyey, wuxuu ii dhiibay xadhig cagaaran oo si dhow isugu duuban. Wuxuu igu faray inaan qalbigayga agtiisa dhigo, oo marka aan doonayo inaan Ciise arko, aan laabtayda ka soo bixiyo oo aan intii karaankayga ah kala bixiyo. Wuxuu iga digay inaan u dayn inuu muddo dheer duuban ahaado, waaba intaasoo uu guntamo oo ay adkaato in la toosiyo. Xadhiggii waxaan dhigay meel u dhow qalbigayga, oo anigoo faraxsan ayaan ka soo degay jaranjaradii cidhiidhiga ahayd, anigoo Rabbiga ammaanaya oo qof kasta oo aan la kulmaba u sheegaya meesha ay Ciise ka heli karaan. Riyadan waxay i siisay rajo. Xadhigga cagaarani wuxuu maskaxdayda ku matalayay rumaysadka, quruxda iyo fudaydka lagu kalsoonaado Ilaahna waxay bilaabeen inay naftayda ku soo bidhaamaan.” Testimonies, volume 1, 27–29.

Laga soo bilaabo dhammaadkii shirkii teendhooyinka ee Exeter 17-kii Agoosto ilaa 22-kii Oktoobar ee sannadkii 1844 waxay ahaayeen lix iyo lixdan maalmood. Lixdaas iyo lixdankaas maalmood waxay u taagan yihiin muddadii lagu dhawaaqayay Oohintii Habeenbadhka, waxaana macnaha masaalka tobanka bikradood kuwa markaas farriinta ku dhawaaqay ay metelaan kuwii saliidda lahaa, halka kuwii aan markaas farriinta ku dhawaaqinna aanay saliid lahayn.

Masaalka dhexdeeda, guurku wuxuu dhacay bilowgii wakhtiga dib-u-dhaca. Guurka sharciyaysan ayaa dhacay, dabadeedna qof kasta gurigiisii ayuu aaday oo sugay ilaa aabbaha arosku go’aansado in la oggol yahay in guurka la dhammaystiro. Daacad-darro ka dhacda inta u dhexaysa guurka koowaad iyo xafladda labaad ee saqda dhexe waxaa loo tixgelin jiray sino. Wakhtiga dib-u-dhacu wuxuu ku salaysnaa aabbaha aroska oo sugaya inuu arko waxa ku dhaca arosadda muddadaas ka dib. Ma uur bay lahayd?

Markii aabbuhu go’aansaday in wax waliba hagaagsan yihiin, ayaa waxaa bilaabmay socodkii habeenbadhka, waxaana habeenkii loo bilaabay si looga fogaado kulaylka daran ee maalinnimada Falastiin. Sababtaas aawadeed, adeegayaashii arosadda, bikradihii masaalka ku jiray, waxaa lagu waajibiyey inay haystaan faynuuskooda u gaarka ah iyo sahaydooda saliidda, iyagoo sugaya qaylada habeenbadhka ee ku dhawaaqaysa in socodkii loo aadayey aroska uu bilaabmay, maxaa

yeelay habeenkii ayuu dhici lahaa. Exeter waxaa timid qayladii habeenbadhka, oo ama waxaad diyaar u haysatay saliid kugu filan socodka, ama ma aadan haysan.

Markii ay Exeter ka tageen iyagoo wadata farriinta, waxay tusaale u ahaayeen dad la shaabadeeyey. Qaar waxay haysteen saliid ku filan oo ay ku galaan aroska 22-ka Oktoobar, 1844, qaarna ma haynin. Lixdan iyo lixdaas maalmood waxay metelayaan wakhti ay dadka Ilaah lagu shaabadeeyo ilaa albaabka xiran ee sharciga Axadda. Haddii ay lahaayeen qadarka saxda ah ee saliidda, waxay rumaysad ku galeen Qaybta Ugu Quduusan. Walaasha White waxay muujisay dadka Ilaah oo gelaya Qaybta Ugu Quduusan maalmaha dambe, taariikhdeedii alfana waxay ahayd imtixaan nolol ama geeri ah oo ku lug lahaa gelidda Qaybta Ugu Quduusan rumaysad ahaan. Maalmaha dambe, boqol iyo afartan iyo afarta kun waxaa lagu tijaabin doonaa inay rumaysad ku geli doonaan iyo in kale Qaybta Ugu Quduusan. Mar kale waxay noqonaysaa imtixaan nolol ama geeri ah.

Waxaan waxyaalahan ku sii wadi doonaa maqaalka xiga.

“Nadiifintii macbudka, Ciise wuxuu ku dhawaaqayay hawshiisii Masiixa ahaan, wuxuuna gelayay gudashada shaqadiisa. Macbudkaas, oo loo dhisay hoyga Joogitaanka Ilaahnimada, waxaa loo qorsheeyey inuu noqdo cashar muuqda oo Israa’iil iyo dunidaba loogu talagalay. Tan iyo wakhtiyadii weligoodka ahaa, waxay ahayd ujeeddada Ilaah in makhluuq kasta oo la abuuray, laga bilaabo seraafiinta iftiinka badan oo quduuska ah ilaa aadanaha, uu noqdo macbud uu Abuuruhu ku dhex deggan yahay. Dembiga aawadiis, dadnimadu way ka joogsatay inay Ilaah u noqoto macbud. Qalbiga aadanaha, oo shar ku madoobeeyey oo nijaaseeyey, mar dambe ma muujin jirin ammaanta Kan Ilaahiga ah. Laakiin jidh-qaadashadii Wiilka Ilaah aawadeed, ujeeddadii Samadu way rumoowday. Ilaah wuxuu ku dhex deggan yahay dadnimada, nimcada badbaadisana qalbiga aadanuhu mar kale ayuu macbudkiisa ku noqdaa. Ilaah wuxuu doonay in macbudkii Yerusaaalem uu marag joogto ah ka ahaado masiirka sare ee u furan naf kasta. Laakiin Yuhuuddu ma ay garanayn macnaha dhismaha ay kibirka weyn ku eegayeen. Iskuma ay dhiibin inay noqdaan macbudyo quduus ah oo Ruuxa Ilaahnimadu deggan yahay. Barxadaha macbudka Yerusaaalem, oo ay ka buuxday sawaxanka ganacsi aan quduus ahayn, waxay si aad u run badan u matalayeen macbudka qalbiga, oo ay nijaaseeyeen joogitaanka damacyo jidheed iyo fikirro aan quduus ahayn.”

“Markuu macbudka ka nadiifinayay iibsadayaasha iyo iibiyayaasha dunida, Ciise wuxuu ku dhawaaqay hawshiisa ah inuu qalbiga ka nadiifiyay wasakheynta dembiga,—taas oo ka timaadda damacyada dhulka, hawada nafsadda ee danaysiga ah, iyo caadooyinka sharka ah ee nafta kharriba. Malaakii 3:1–3 ayaa la soo xigtay.” *The Desire of Ages*, 161.

Nebigu wuxuu yidhi, “Waxaan arkay malaa’ig kale oo samada ka soo degaysa, iyadoo leh amar weyn; oo dhulkiina waxaa iftiimiyey ammaanteedii. Oo cod xoog leh ayay ku qaylisay, iyadoo leh, Baabuloon tii weynayd way dhacday, way dhacday, oo waxay noqotay hoygii jinniyada” (Muujintii 18:1, 2). Kanu waa isla farriintii uu bixiyey malaa’igtii labaad. Baabuloon way dhacday, “waayo, quruumaha oo dhan waxay ka cabbisay khamriga cadhada sinadeeda” (Muujintii 14:8). Waa maxay khamrigaasu?—Waa caqiidooyinkeeda beenta ah. Waxay dunida siisay sabti been ah halkii Sabtidii amarka afraad laga siin lahaa, waxayna ku

celcelisay beentii Shayddaanku markii ugu horraysay Xawa ugu sheegay Ceeden dhexdeeda—aan-dhimashada dabiiciga ah ee nafta. Qalloocyo kale oo badan oo isku nooc ah ayay meel fog iyo meel dhow ku faafisay, “iyadoo dadka u baraysa amarro dad inay yihiin caqiidooyin” (Matayos 15:9).

“Markii Ciise bilaabay adeeggiisii guud, Wuxuu Macbudka ka nadiifiyey wasakhayntiisii karaamada jebisay. Falalkii ugu dambeeyey ee adeeggiisa ka mid ahaa nadiifintii labaad ee Macbudka. Sidaas oo kale, shaqada ugu dambaysa ee digniinta dunida loo hayo waxaa kaniisadaha loogu jeediyaa laba baaq oo kala duwan. Farriinta malaa’igta labaad waa, ‘Baabuloon waa dhacday, waa dhacday, magaaladii weynayd, maxaa yeelay waxay quruumaha oo dhan ka cabbisay khamriga cadhada sinadeeda’ (Muujintii 14:8). Oo qaylada weyn ee farriinta malaa’igta saddexaad dhexdeeda waxaa samada laga maqlaa cod leh, ‘Ka soo baxa iyada, dadkaygow, inaydaan dembiyadeeda la wadaagin, oo aydaan belaayooyinkeeda ka helin. Waayo, dembiyadeedu waxay gaadheen ilaa samada, Ilaahna wuxuu soo xusuustay xumaatooyinkeedii’ (Muujintii 18:4, 5).” Selected Messages, buugga 2, 118.